



**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



e-Natura 2000

**Materiał do lekcji demonstracyjnej
szkolenia e-learningowego**



**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



Co to jest sieć Natura 2000

- Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej, wdrażanym od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej.
- Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy, ale też typowych, wciąż jeszcze powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych
- Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów:
 - obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
 - specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO).



**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



Podstawy prawne wyznaczania obszarów Natura 2000

dyrektywy unijne:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa – tzw. „Dyrektywa Ptasia”
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – tzw. „Dyrektywa Siedliskowa”

prawo krajowe:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, ze zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, ze zm.),
- akty wykonawcze do ustaw



**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków OSO

Co to jest obszar ptasi?

- Obszar na którym wszystkie ptaki i ich siedliska podlegają ochronie. Odstępstwa możliwe są tylko w trybie indywidualnych zezwoleń, w ściśle określonych warunkach;
- Na niektóre gatunki wolno polować / odławiać je, ale z ograniczeniami (niektóre metody są niedozwolone, nie wolno polować na ptaki w okresie lęgowym i wędrowek wiosennych);
- Dla ochrony szczególnie zagrożonych i rzadkich gatunków (tzw. Załącznik 1 do Dyrektywy „ptasiej”) oraz ptaków wędrownych, wyznacza się Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków

Procedura wyznaczania:

- kraj członkowski wyznacza i zatwierdza OSO, zgodnie obowiązującym prawem krajowym (w Polsce – rozporządzenie ministra właściwego ds. środowiska),
- kraj członkowski przesyła do KE zatwierdzoną oficjalnie listę obszarów wraz z bazą danych



**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



Przykłady obszarów Natura 2000 – obszar ptasi

Dolina Środkowego Bugu

Obejmuje duży fragment doliny jednej z największych polskich rzek wraz z jej naturalnymi brzegami i wyszatłconymi pod wpływem wielowiekowej tradycyjnej gospodarki rolnej łąkami i pastwiskami, stanowiącymi siedliska ptaków.

Występuje tu bogactwo ptaków charakterystycznych dla łąk, mokradeł i lasów łągowych. W sieci Natura 2000 jest to obszar ptasi (PLB030003)





**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk SOO

Co to jest obszar siedliskowy?

- Dla ochrony szczególnie zagrożonych i rzadkich gatunków i ekosystemów (siedlisk przyrodniczych) wyznacza się Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk, na których obowiązują specjalne przepisy;
- Zasoby tych gatunków i siedlisk przyrodniczych na terenie całego kraju obejmuje się nadzorem;
- Szczególnie zagrożone gatunki roślin i zwierząt muszą być skutecznie chronione gatunkowo;
- Eksploatacja niektórych gatunków jest dozwolona ale pod warunkiem prowadzenia odpowiedniej kontroli;
- Tworzenie i ochrona korytarzy ekologicznych.

Procedura wyznaczania:

- I etap** kraj członkowski wyznacza i przesyła do KE list proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty
- II etap** KE ocenia przesłane propozycje; są one zatwierdzane w drodze decyzji Komisji, stając się obszarami mającymi znaczenie dla Wspólnoty
- III etap** po decyzji KE kraj członkowski zatwierdza je nie później niż w ciągu 6 lat od wydania decyzji (prawo krajowe) – wówczas obszary stają się specjalnymi obszarami ochrony siedlisk Natura 2000



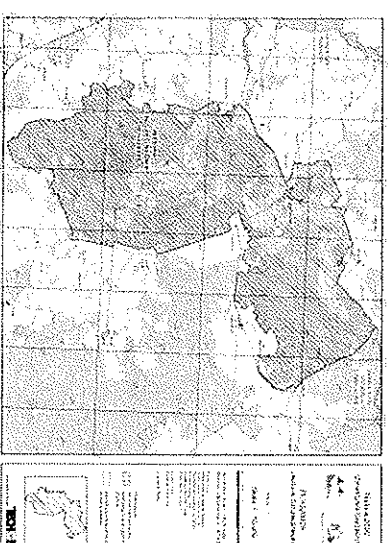
**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



Przykłady obszarów Natura 2000 – obszar siedliskowy

Jeziora Szczecińskie to obszar siedliskowy (PLH320009) chroniący kompleks wielu siedlisk przyrodniczych: jezior różnych typów, buczyn, borów bagiennych i torfowisk wysokich.



W obszarze znajduje się najlepiej zachowane w Polsce torfowisko wysokie typu bałtyckiego – Bagno Kusowo. Natura 2000 pomogła ocalić je przed przeznaczeniem do eksploatacji torfu.



**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

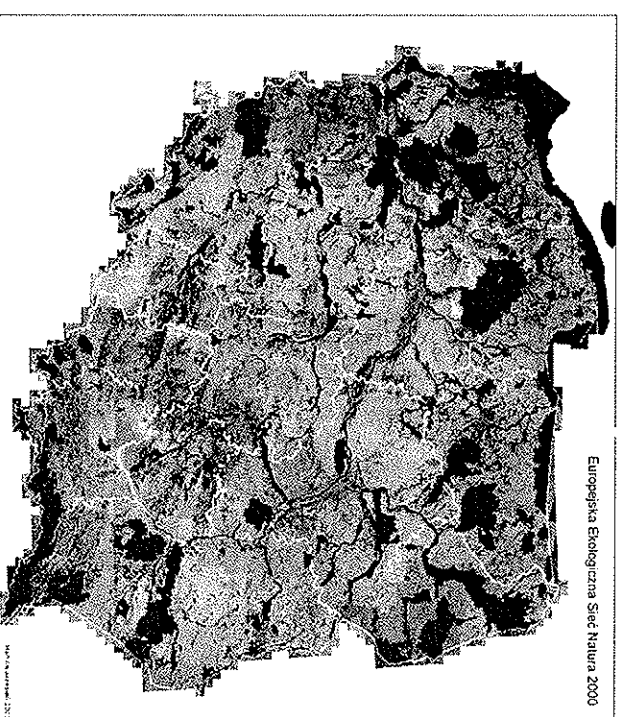
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



Obszary Natura 2000 w Polsce

Sieć Natura 2000 obejmuje 19, 7 % powierzchni kraju (niektóre obszary pokrywają się), w tym:

- 141 obszarów specjalnej ochrony ptaków
- 3 projektowane obszary specjalnej ochrony ptaków
- 364 obszary siedliskowe zatwierdzone przez KE - obszary mające znaczenie dla Wspólnoty
- 465 nowych obszarów siedliskowych
- 79 obszarów siedliskowych zgłoszonych do KE dla których zmieniono granice





**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

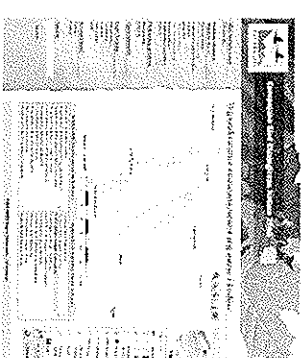
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



Gdzie znaleźć informacje o sieci Natura 2000?

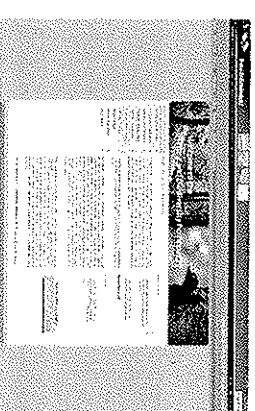
<http://natura2000.gdos.gov.pl>

Oficjalna polska strona o obszarach Natura 2000 podaje szczegółowe informacje o obszarach, zawarte w **Standardowych Formularzach Danych (SDF) ***



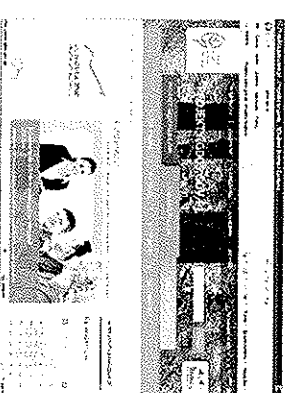
http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm

Informacje o sieci Natura 2000 na stronach Komisji Europejskiej zawierają m.in. aktualny stan tworzenia sieci w Europie („barometr Natura 2000”), podreczniki interpretacyjne Komisji, ulotki i broszury o sieci Natura 2000, listy zatwierdzonych obszarów wg regionów biogeograficznych.



<http://www.projekty.gdos.gov.pl>

Strona o projektach realizowanych przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska i Regionalne Dyrekcje Ochrony Środowiska





**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



Gdzie znaleźć informacje o sieci Natura 2000?

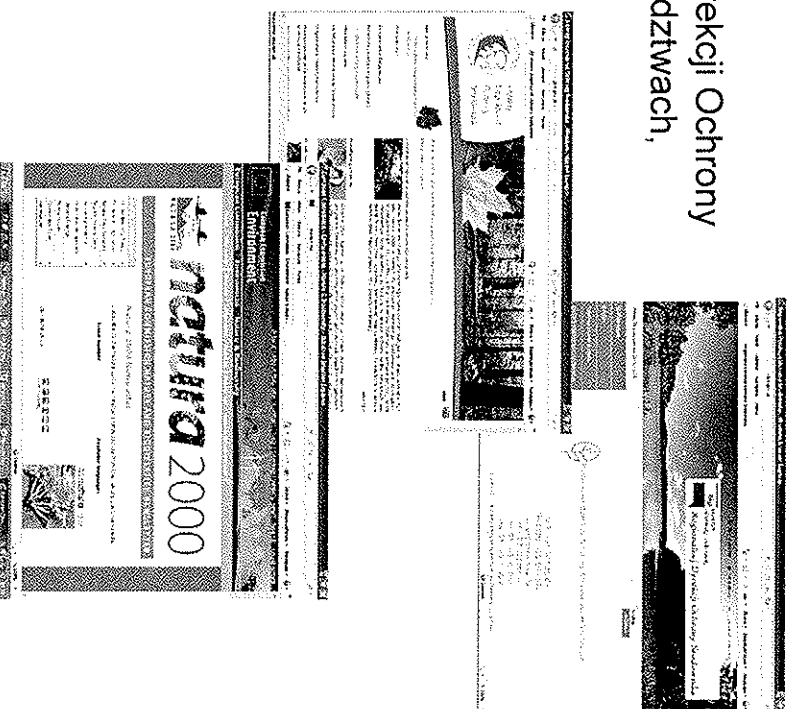
Natura 2000 na stronach internetowych Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska M. in. aktualny stan tworzenia sieci w województwach, informacje, listy zatwierdzonych obszarów.

[http://www.gios.gov.pl/lartykuly/podkategoria/11/
Monitoring-przyrody](http://www.gios.gov.pl/lartykuly/podkategoria/11/Monitoring-przyrody)

Dane dotyczące monitoringu przyrody.

[http://ec.europa.eu/environment/nature/info/pub
s/natura2000nl_en.htm](http://ec.europa.eu/environment/nature/info/pub/s/natura2000nl_en.htm)

Buletyn Unii Europejskiej o sieci Natura 2000





**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



Standardowe Formularze Danych (SDF) - zawartość

- 1. Identyfikacja obszaru** (m. in. nazwa, kod, dane o zbierających informacje o obszarze, daty z historią obszaru).
- 2. Położenie obszaru** (m.in. położenie geograficzne, powierzchnia, region biogeograficzny).
- 3. Informacja przyrodnicza** (typy siedlisk oraz gatunki znajdujące się na terenie obszaru Natura 2000 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk i gatunków).
- 4. Opis obszaru** (klasyfikacja terenów w obszarze, opis obszaru, wartość przyrodnicza i znaczenie, zagrożenia, status ochronny – inne formy ochrony, struktura własności, źródła danych).
- 5. Status ochronny obszaru** oraz powiązania z ostojami Corine Biotopes (wyznaczone formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym i powiązania obszaru z tymi formami).
- 6. Działalność człowieka na terenie obszaru** i w jego otoczeniu i jej wpływ na obszar (w tym kwestie dotyczące zarządzania obszarem).
- 7. Mapy obszaru.**
- 8. Zdjęcia obszaru.**

